

FORSVARSDEPARTEMENTET	
SAKNR.: 09/02223 - 29	
23 NOV 2009	
ARKBET:	6008
KASSERES 5 ÅR	
KASSERES 30 ÅR	
BEVARES	

Vår dato
17. nov. 2009

Vår referanse
2009/0112/jr / 7.2

Vår saksbehandler
Jon Rogstad

Tidligere dato
09 okt 2009

Tidligere referanse
2009/02223-3/FD I 4

Til

Kopi til

Forsvarsdepartementet / FD I

FSJ

Utkast til forskrift om oppfølging og erstatning for personell som tjenestegjør eller har tjenestegjort i internasjonale operasjoner

1. Norske Reserveoffiserers Forbund har gjennomgått forskriftene som er distribuert for uttalelse. NROF er klar over at uttalelsene også skal omfatte kommentarer til forskrift om erstatning for psykisk belastningsskader, - og forskrift om særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner. NROF velger imidlertid å legge størst vekt på **forskrift om oppfølging og erstatning for personell som tjenestegjør eller har tjenestegjort i internasjonale operasjoner** da dette vil bli et grunnleggende dokument for ettertiden og en forskrift som vil beskrive den betydning internasjonale operasjoner har for vår felles sikkerhet – og hvordan nasjonen tar hånd om de mennesker som må være forberedt på å gi alt for vårt fellesskap.
2. NROF velger å gå til pkt 4 Administrative og økonomiske konsekvenser formulert i følgeskrivet.

Departementet antar at det ikke vil påløpe noen vesentlige kostnader utover det skisserte i Ot.prp nr 67 (2008-2009) jf Innst O.nr 113 (2008- 2009) ved de forslag som følger av ovennevnte forskrifter.

I refererte dokumenter for økonomiske uttelling til veteranene skal Staten, uavhengig av skyld, erstatte tap påført sivilt eller militært personell på grunn av skade eller sykdom oppstått som følge av tjeneste i internasjonale operasjoner (objektivt ansvar). Det fastsettes også en lovfestet rett til psykiatrisk og psykologisk oppfølging av veteraner fra Forsvaret i ett år etter endt tjeneste.

3. NROF finner dermed forskriften skuffende svak i sin oppfølging av veteranene. Forsvarsdepartementet går kun inn for å bevilge midler til oppfølging av påviste skader hos våre veteraner. Annen oppfølging forutsettes dekket opp ved eventuelle omfordelinger i avdelingenes allerede svært stressede driftsbudsjett. NROF mener at dette på ingen måte er verken verdig eller tilstrekkelig oppfølging av våre veteraner. Følgende formuleringer blir kun tilfeldige og usikre tiltak.

Forsvaret skal:

- Stille et fagmiljø som får anledning til å spesialisere seg på de psykiske lidelser som er hyppigst forekommende blant personell som har tjenestegjort i en internasjonal operasjon
 - Tilrettelegge for at den skadede kan få tilfredsstillende behandling av det sivile helsevesen
 - Gi ett års psykologisk og psykiatrisk oppfølging
 - Sikre personellets nærmeste pårørende en rett til psykiatrisk og psykologisk hjelp
 - Utøve et veiledningsansvar
 - Gi veteraner eller pårørende hjelp til å komme i kontakt med adekvat helsetilbud – ubegrenset i tid etter utført tjeneste
 - Tilby annen oppfølging i ett år etter endt tjeneste
 - Etablere et fast kontaktpunkt for veteraner som ikke er i tjeneste
 - Gi råd og veiledning til veteraner om rettigheter som ytes til veteraner i og utenfor Forsvaret
3. Uten økonomi i oppfølgingsarbeidet ovenfor veteranene vil Forsvaret lett utvikle seg til en arbeidsplass som tverrsnittet av Norges befolkning ikke vil velge – og samfunnet ikke vil være tjent med. Sett opp mot allerede en svært ugunstig statistikk for samlivsbrudd blant Forsvarets personell kan Forsvarsdepartementet nå nytte anledningen til å vise at Regjeringen virkelig ønsker å ta hånd om sitt personell.

NROF ber derfor Forsvarsdepartementet moderere formuleringen i pkt 4 Administrative og økonomiske konsekvenser og at departementet heller åpner for ekstratildelinger i samsvar med anbefalinger gitt i kommende handlingsplan. Dette vil kunne gi en svært gunstig signaleffekt til en allerede sterkt belastet yrkesgruppe.

4. § 6 i forskriften pålegger Forsvaret å orientere om eget veilednings- og oppfølgingsansvar innen seks måneder etter avsluttet tjeneste. Dette er for sent sett opp mot det ene året Forsvaret skal ha et oppfølgingsansvar for. NROF mener slike orienteringer bør skje som del av avviklingsperioden og ikke senere enn to måneder etter avsluttet tjeneste.
5. NROF minner om forbundets syn på forskrift om tjenestegjøring i internasjonale operasjoner (2004) hvor det påpekes at denne forskriften gjennomgående tilgodeser Forsvarets behov og dernest åpner adgangen for et overforbruk av militært og til dels sivilt personell i Forsvaret, som medfører vesentlige økte etterreaksjoner og psykiske lidelser blant personell til internasjonal tjeneste.

NROF vil dernest gjenta at ett års lovpålagt oppfølging av veteranene er uhørt kort tid for å kunne yte noen form for oppfølging av evt senskader etter internasjonal tjeneste. Forsvaret vil i stadig større omfang få veteraner med 4-8 års tjeneste i krigssone. Når disse henvises til ordinært arbeidsmarked i en alder av 35 – 40 år vil nettopp dette kunne fremstå som et alvorlig samfunnsproblem. Kapasitet og kompetanse på oppfølging må økes og støttetiltakene ovenfor veteranene utvides og effektiviseres betraktelig. NROF oppfordrer på det sterkeste at disse problemene nå tas opp i forkant og ikke på ny blir gjort til gjenstand for et håpløst etterarbeid basert på ulykker og

dramatiske episoder som følge av tidligere og utilstrekkelige tiltak ovenfor våre veteraner.

NROF har merket seg at arbeidet med handlingsplanene har stoppet opp. Det forutsettes at dette viktige arbeidet nå kommer i gang igjen og at arbeidet ytes en forsvarlig økonomisk ramme.

6. **Forskrift om endring i forskrift om erstatning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner mv.** Her har NROF ingen kommentar
7. **Utkast til forskrift om særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner.** §4 fastsetter 35 ganger folketrygdens grunnbeløp som kompensasjon ved 100% varig ervervsmessig uførhet. Det er å anta at om slik uførhet inntreffer i en alder av 45 år så synes beløpet rimelig sett i perspektivet livslønn. Inntreffer slik uførhet i en lavere alder som eksvis 20-25 år kan dette taket bli for lavt. NROF oppfordrer FD om å vurdere et noe høyere tak for de yngre skadde slik at også de kan få en rimelig andel av en gjennomsnittlig livslønn.

Med vennlig hilsen

Jon Rogstad

Generalsekretær

Norske Reserveoffiserers Forbund